

„Zeta” învățămîntului

organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Comitetului Central al Sindicatului Muncitorilor din Învățămînt și Cultură

Anul IX, Nr. 439

Vineri 11 octombrie 1957

4 pagini 25 bani

LUNA PRIETENIEI ROMÎNO-SOVIETICE

Surprize

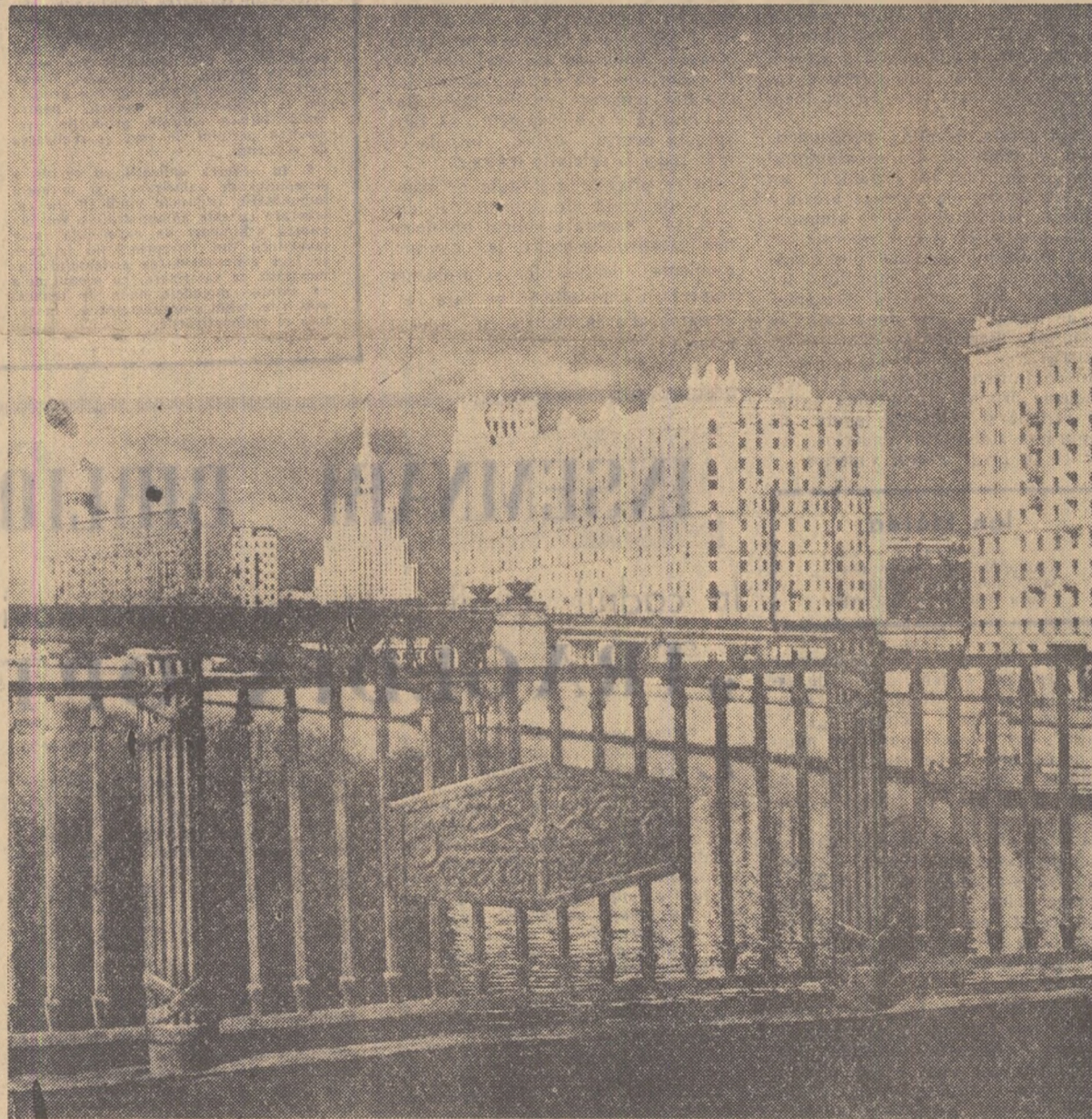
Dacă turnurile Universității „Lomonosov” de neconfundat prin liniile și proporțiile lor, nu mar fi călăuzit asemenea unul far, așa fi crezut străbătînd un colț al Moscovei, străin mie. Să fie oare cu adevărat acestea locurile cunoscute sub numele de Colinele lui Lenin? Aici, în vale, la picioarele noastre să curgă râul Moscova?

Intrebările acestea, pe care mi le-am pus într-o dimineață de vară a acestui an, privind cu umbră și curiozitate împrejurimile, își aveau ele rîsul lor. Mă năpădeau, izvorînd din amintirile legate de o plimbare prin acele locuri, în urmă cu doi ani — în 1955... Pe vremea aceea, vizitatorilor, care nu-și puteau ascunde surprinderea citînd pe frontonul noii clădiri a Universității — 1949 — 1953 (termenul de necrezut al înălțării construcției), ascultau foarte amușat una din relațiile ghidului. Cu nu multă vreme în urmă, spunea ghidul cu seriozitate — ceea ce nu-l împiedica pe vizitatori să zîmbească — lor îi se părea o glumă — pe aceste locuri pășeau caprele. Betonul, marmura, magistralele de asfalt, parcul din jur, întins pe zeci de hectare — toate lăsa o asemenea impresie de durată, de istorie, încît amănuntul foarte real (și realist) cu caprele, asociat cu ideea de „margine de oraș”, părea legat de o tradițională anecdotă. Insa un ochi mai atent și mai eliberat de mirajul liniilor arhitectonice ale Universității ar mai fi descoperit atunci, în 1955, unele semne dimprejur care trădau „marginea de oraș” — ele și numai solitudinea imensei situate în acest colț al Moscovei. Undeva, în depărtare, acolo unde brațele negre ale macaralelor-turn păreau lucrări de copii, se așezau temeliile pe locurile unor foste grădini. Iar ghidul adăuga imaginii profilul viitorului cartier, furnizînd cifre ce le pareau pe atunci vizitatorilor din domeniul viitorului îndepărtat.

Mă călăuzeau acum, în dimineața aceasta din vara lui 1957, turnurile, de neconfundat prin liniile și proporțiile lor, ale Universității. Fiindcă de jur-împrejur, unde cu doi ani înainte se dăruia privirii imensele ștafetă de stepe, orizontul era creat de siluetele albe, de un alb proaspăt, ale noilor ziduri. Pe drumul acesta dinspre aeroportul Vnukovo, străjuit din loc în loc de picurii de meteceni cu frunze înfiorate, se înșirau acum clădirii fără număr, cu perdele la ferestre, cu vaste magazine și firme de neon. Copii, mici pârcelele cu bănci verzi, peluze de flori, stații de troleibus și autobuz, stopuri, biciclete rezemate lîngă vreo intrare, un aparat de radio

VICTOR VINTU

(Continuare în pag. 3)

MOSCOVA, vedere de pe podul Borodino

DE LA COMBINAT...

Hunedoara, Oraș al construcțiilor. Se clădește într-un ritm și într-o măsură uluitoare. Acolo unde ieri-alături abia se așezau primele cărămizi, vezi ridicîndu-se peste cîteva zile zidurile unui bloc uriaș. Apar mereu, ca prin minune, parca ieșite din pămint, noi și noi blocuri pentru muncitori. Sus, departe de fumul furnalelor, pe coastă, se înalță clădirile combinatului metalurgic. Aparamente moderne și confortabile, camere spațioase stau la dispoziția muncitorilor combinatului.

Tot aici locuiesc și cîtiva dintre profesorii de la școala medie patronată de combinatul metalurgic. Pe unul din ei, pe profesorul de fizică C. Anatolij, l-am întîlnit în biroul directorului școlii. Tovarășul Anatolij ne mărturisește cu plăcere:

— Trebuie să vă spun că sînt multe motive care mă determină să socotesc drept un mare noroc faptul că școala noastră este patronată de combinatul metalurgic. Printre cele se află și unul cu caracter strict personal. Am suferit mult fiindcă nu am avut o casă omenească, în care să locuiesc. Acum stau împreună cu soția mea și cu fetița într-un bloc al combinatului. Avem două camere minunate, cu bucătărie, baie, cămară. Pot spune că din acest punct de vedere sînt foarte mulțumit. Și în această situație nu sînt numai eu. Tot atât de mulțumit cred că este și profesorul de istorie Constantin Iorgovan, care stătea în-

ghesuit cu toată familia într-o singură cămară, iar acum are un apartament într-un bloc. La fel și Coriolan Teampau, profesorul de matematică, și Elisabeta Enescu, profesoara de limba română, și...

Tov. Anatolij s-a întrerupt stînjeneț.

— De fapt, reia el, nu acesta este esențialul. Patronajul combinatului reprezintă în primul rînd un mare sprijin pentru noi în ceea ce privește procesul de învățămînt.

Eu predau fizică și nimic nu poate fi mai potrivit pentru mine, ca profesor, decît posibilitatea de a face aplicații practice cu elevii. Ori, de cite ori am avut nevoie, atelierul școlii profesionale de pe lîngă combinat și combinatul însuși ne-au stat la dispoziție.

Sunetul clopoțelului cheamă profesorii la clasă și tov. Anatolij ne părăsește.

„În cancelaria directorului de la școala medie din orașul muncitoresc Hunedoara se află un dulap mare, vopsit în cenușiu. Din despărțitura de jos, un profesor scoate pe rînd la iveală și înșiruite pe masă o mulțime de obiecte mici de metal, frumos lustruite și etichetate. Nicovala în miniatură, dățiți, șuruburi, piulițe, ciocane de lipit, scobe, pînii, figuri geometrice etc. Totul este lucrat cu atîtă îngrijire încît aproape nu-ți vine să crezi că este vorba de munca unor copii care abia învață să mînuiască pila, polizorul și menghina.

„Mi se arată atelierul în care s-au lucrat aceste obiecte. O încăpere în care stau înșiruite 20 de bancuri cu menghine. Maistrul instructor care ne însoțete ne informează:

— Numai 9 sînt ale noastre. Celelalte le avem cu „împrumut” — nuanțează el zîmbind cu subînțeles.

— Nu pricep...

— Păi da. Ni le-a „împrumutat” combinatul metalurgic. Dar credeți că ni le mai ia înapoi?

— V-a mai „împrumutat” și alte lucruri de felul acesta combinatul? — Slavă domului! Fără ei ar fi căm greu s-o scoatem la capăt. Tot ce vedei: pile, pinze de bontaiere, pietre de polizor, materialul de lucru, comutatorul pentru instalarea polizorului. Jumătate din laboratorul de sus este făcut cu ajutorul combinatului. Substanțele pentru experiențe ni le dă combinatul. Cînd am înființat biblioteca școlii aveam numai un dulap gol, pe care l-am numit bibliotecă. Abia pe urmă a devenit adevărată bibliotecă, după ce ne-au fost dăruite cărțile de la combinat. Chiar și masa și părțile din cancelarie au fost lucrate de cei de la combinat.

Cînd ieșim din atelier, pe coridor, o fetiță cu ochi negri mîgdațali, cu pîntecul albastru și înveștigat, încearcă să intră ușișă prînd, strîgînd după fiecare învîrtitură: „A venit maistrul Burducea! A ven...” Ne vede, roșește pînă-n albul ochilor. Dă bună ziua și fugi. Ni se dau tîmzurii:

— Ne-au trimis pe cineva de la combinat să recruteze elemente pentru o școală de balet și poftim... efectele.

De la balet, discuția trece firește la serbări și numele combinatului se aude din nou. Instructorul teatral de la combinat, costumele de la combinat și săliile de spectacol tot ale combinatului. Cu banii strînși din serbări s-au organizat numeroase excursii cu copiii. Nici de data asta combinatul nu a încetat să-și sprijine pe elevi. Atunci cînd școala are nevoie de un autobuz pentru excursii, combinatul îi pune la dispoziție una din mașinile sale.

— Chiar și sala de antrenament a colectivului său sportiv ne-a dat-o pentru orele de sport, adăugă un profesor. Dar... cu această chestiune intrăm într-un subiect nepăcut. Problema spațiului. Școala nu are sală de gimnastică, pentru că localitatea în care-și ține cursurile este prea mică și săliile de clasă sînt insuficiente. Direcția combinatului metalurgic a făgăduit în mod solemn că va ceda școlii blocul coxarilor, o clădire foarte potrivită și pe măsura nevoilor ei, dar pînă în prezent nu s-a făcut încă nimic în această privință. Este singurul lucru care mă lipsește, pentru ca sprijinul acordat de întreprindere școlii să fie deplin.

B. OCTAV

Oșcoală în cartierul Crîngăș din București, și o școală din Kosino, suburbie a Moscovei. Le despart mii de kilometri, limbi și obiceiuri diferite. Dar și aici și acolo, pe aripile cunoștințelor abia ciștigăte, se nasc visuri, se aprind imaginații.

„Pe tabla școlii din Crîngăș a fost prinsă o hartă. Dar zecile de perechi de ochi care urmăresc virtutul creionului plimbîndu-se printre semnele geografice văd mult mai mult decît liniile și cerceulețele care închipule riuri și orașe. Vocea profesorului e caldă cînd vorbește despre frumusețile și bogățiile, despre oamenii minunați alături mari cit un continent, unde pentru prima oară a fost construită societatea socialistă.

Cînd al 14 ani, distanțele și horetile nu constituie piedici în calea imaginației. Este vîrsul cînd călătorești fără mijloace de locomotie în jurul pămîntului, cînd descrii cu atîtă plăcere exaltate muzele Leningradului sau tablourile de la „Treliakov” în fața microfonului „Drumetilor veseli”.

Profesorul școlii din Crîngăș vorbește cu atîtă căldură, călăuzindu-și elevii în călătoria imaginărilor în Marea Tară a Socialismului! Sulețul adolescentului este deschis pentru marile pasiuni și prietenii. Sămînța cade pe pămînt ferat. După oară, în curtea care răsună de gâlăgia veselă a recreației, un grup de băieți continuă călătoria...

„La școala din Kosino, profesorul vorbește despre țara vecină și prietenii, despre o soră mai mică ce pășește acum pe drumul deschis de Marea Revoluției în care și-au vărsat sîngele și omenii din Kosino. Vorbește despre un popor harnic, un popor odinioară obidit, dar care a luptat veacuri de-a rîndul pentru libertate, un popor legat cu vechii tradiții de popoarele Rusiei. Tarul Petru cel Mare a iubit și a ajutat acest popor. În războiul pentru independența Romîniei al luptat alături soldații romîni și ruși. În lupta pentru victoria finală din Marele Război pentru Apărarea Patriei, poporul romîn, eliberat de trupele sovietice, a luptat alături de acestea pînă la căderea Berlinului... Aștăzi, legături trainice de prietenie unesc cele două popoare vecine în lupta pentru aceleași idealuri, pentru un viitor pasnic și frumos.

„Aș vrea să cunosc un pionier romîn” — șoptește o fată cu obraji buclăși, cu codițe strînse cuminte la ceafă. „Feteilor, hai să trimitem o scrisoare la Palatul pionierilor din București, despre care ne-a vorbit acum tovarășul profesor Șeriu tu, Vera”.

„Cu entuziasm colegele pe fata al cărei obraji buclăși se împurpurează acum de locul emoției.

Și la Palatul pionierilor din București sosește o scrisoare. Pe filele ei, o mină stîngă de copil a pic-turat tîrnul Kremlinului, o stea mare roșie și un buchet de flori — semn al prieteniei. „Eu am implinit 14 ani și sînt comsomolistă — se recomandă simplu Vera Vasileva, elevă din Kosino. — La noi în școală sînt mulți pionieri. Dacă vrei dați scrisoarea mea unor elevi care ar vrea să corespundă cu noi. Dacă vor, să ne scrie cum trîdesc, cum învață, dacă sînt pionieri...”

— Eu! Eu vreau să-l răspund! — sare un pionier înalt și subțire, cu ochii negri lucind de bucuria unei dorințe împlinite.

Așa a început corespondența dintre Vera Vasileva, elevă a școlii din Kosino, și Ștefan Gănescu, pionierul romîn. 14 ani este vîrsta marilor prietenii, a tovarășilor „pe viață și pe moarte”. Prietenia Verei cu Ștefan s-a jîsuit din firele unei prietenii mai mari, care leagă cele două popoare, din dragostea sădită și crescută de mîni grîștile de dascăl, din cunoașterea și aprecierea reciprocă, născută din filele unei mult îndrăgite corespondențe.

„Întîi, Vera l-a luat de mînd pe Ștefan și l-a plimbat prin Kosino. Ștefan, își scriu despre Kosino tot ce știu. Sîntul nostru se află pe malul Lacului Alb. Lacul Alb este mic și n-ai să-l găsești pe hartă. Înainte era un lac mare. Aici a învățat tarul Petru I să vîlescă. În Lacul Alb sînt mulți pești. Dar în atîră de el, satul Kosino mai are două: Lacul Negru și Lacul Argintiu. În Lacul Argintiu nu se poate face baie. Lacul Negru se află aproape de noi. Apa lui este foarte neagră și nu are pești. Dar florile de pe malul lui sînt foarte frumoase. Lacul Negru este cel mai frumos dintre cele trei. Iarna, pînă și pe ele. Nu departe de Kosino este o pădure. În Kosino este și o fabrică. Pînă la Revoluție acolo se făceau numai panglic. Acum, fabrica s-a mărșit și produce stofe și mătăsuri. La această fabrică lucrează tatăl și mama mea...”

Apoi, Ștefan a invitat-o pe Vera în vacanța petrecută la bunicii, în satul Anghelști, pe lîngă Adjudul moldovean. A plimbat-o, pe aripile descrierilor, prin frumusețile pădurii de lac și de stejar, prin Călugărescul din Deal, pe la Pirul Negru. Au fost și la Bilea, unde Ștefan a vînat lepurii, în tovarășia unchiilor lui, pădurarii. Și Vera a avut cu bucurie că bunicii lui Ștefan au sîrșit, în vara aceasta, cînd și nepotul lor l-a ajutat la muncile agricole, o recoltă de 2.500 kg de

EVA NOVAC

(Continuare în pag. 3)

Plenara C. C. al S. M. I. C.

La 7 octombrie a.c. au avut loc în București, la clubul muncitorilor din învățămînt și cultură în cursul anului 1957.

La dezbaterile asupra primului punct din ordinea de zi au luat parte tovarășii: Teofil Vescan — lași, Aurel Feștilă—București, Floarea Ion—București, Elena Gherdan — Oradea, Ioan Ștefan — București, Gheorghe Mihalache — București, Eugenia Huja — Bacău, Elena Sereda — București, Ion Petrușca — București, Gheorghe Badea — București.

În după amiaza aceleiași zile tovarășul Ioan Muntean a supus dezbaterilor plenare planul de acțiune al C. C. al S. M. I. C. pentru împlinirea celui de al IV-lea Congres al Sindicatului. La concluzii au luat cuvîntul tovarășii Elena Isacu-Bolog și Iosif Plischi, vicepreședinți ai C. C. al S. M. I. C.

Plenara Comitetului Central al Sindicatului Muncitorilor din Învățămînt și Cultură a hotărât să convoace cel de al IV-lea Congres al Sindicatului. Congresul va avea loc în București în a doua jumătate a lunii noiembrie a.c.

În încheierea lucrărilor, plenara C. C. al S. M. I. C. a adresat un mesaj către Congresul Mondial al Sindicatelor care-și desfășoară lucrările la Leipzig.

Activitatea socială și cultural-educativă

Pentru ca să-și poată duce cu succes la îndeplinire nobilul lor misiune de educatori ai tineretului, de purtători ai cuvîntului partidului în masele largi populare, membrii sindicatului nostru, lucrători în domeniul învățămîntului, artei și culturii, trebuie ca, în primul rînd, ei înșiși să fie înarmați cu cunoașterea temeinică a teoriei marxist-leniniste, a legilor și forțelor motrice ale dezvoltării societății, a concluziilor ce se trag din tezele învățaturii marxist-leniniste în practica construirii socialismului în patria noastră.

Referindu-se la activitatea comitetelor sindicale raionale din învățămînt în domeniul organizării învățămîntului politic, raportorul a arătat că sînt raioane ca: Giurgiu, Beiuș, Beclean, Buzău, Călărași, Botosani ș.a. unde, datorită preocupării deosebite a organizațiilor de partid și sindicale, cadrele didactice au fost cuprinse în învățămînt politic în proporție de 90 la sută și chiar de 100 la sută.

Text prescurtat al raportului prezentat de tov. IOSIF PLISCHI, vicepreședinte al C. C. al S. M. I. C.

Frecvența ridicată s-a înregistrat și la unele forme de învățămînt politic organizat în învățămîntul superior. O preocupare deosebită în urmărirea rezultatelor învățămîntului politic pe linia profesională a manifestat-o comitetul de instituție de la Universitatea Bolyai, care împreună cu rectoratul a organizat un concurs cu premii pentru cadre didactice ajutate în problemele educației comuniste a studenților. De asemenea, în întreprinderile politigrafice, organizațiile sindicale ca cea de la Combinatul Casa Științei, de la întreprinderea

poligrafică nr. 1, de la întreprinderea poligrafică Timișoara au mobilizat membrii de sindicat în număr mare pentru frecventarea diferitelor cursuri politice organizate pe linie de partid.

Trebuie să spunem însă că, în general, învățămîntul politic a înregistrat în cursul anului trecut deficiențe chiar și în domeniul organizațional.

Sînt destule comitetele sindicale raionale, de întreprindere și instituții care manifestă dezinteres și lipsă de simț de răspundere față de munca de ridicare a nivelului ideologic și politic al membrilor de sindicat.

Astfel, în raionul Gura Jiuului, regiunea Craiova, învățămîntul politic pentru cadrele didactice a sînt organizat numai într-o singură comună, în raionul Jimbolia au fost organizate doar 6 cercuri. În cercurile de învățămînt politic din orașul

(Continuare în pag. 2)

IN CALELE ARTEI DUPĂ CĂRSURI

E seară, după ultima oră de curs, în cancelaria școlii medii nr. 3 din raionul Grivița roșie din București, rețetași a un capăt de masă, un grup de profesori discută între ei. E colectivul profesorilor de limba română. Experiința anilor anteriori le-a arătat că problema învățării vocabularului este dintre cele mai importante și ea trebuie învățată încă de la începutul anului, pentru a se lăsa din timp aceste măști prin care se se asigură în bună măsură exprimării în scris și oral a elevilor. Discuția pornește de la problema metodelor ce trebuiesc folosite în predarea lecțiilor de literatură. Întrebarea ce se pune este următoarea: "când trebuie explicate cuvintele necunoscute din textul ce urmează a fi studiat? Înainte de citirea textului, acesta sau la sfârșit?"

Explicarea termenilor necunoscuți pe parcursul citirii expresive este de părere prof. Marin Toma — nu este recomandabilă, deoarece intreruperile, abătând atenția elevilor de la desfășurarea subiectului operi, golesc lectura de conținut și emoțional. Explicarea cuvintelor noi trebuie făcută înainte sau după lectură. Pentru a ușura elevilor înțelegerea unui text literar nou, profesorul Toma folosește un procedeu care, fiind experimentat de dânsul la clasele a VIII-a s-a dovedit a fi bun: în orele de gramatică, premergătoare unei anumite lecții de literatură, profesorul dă exerciții și teme pentru acasă, în care introduce și explică termenii noi pe care elevii îi vor întâlni ulterior la lecția de literatură. În felul acesta se realizează și o economie de timp, explicarea cuvintelor necunoscute nemăltinând necesară în cadrul orelor de literatură.

Procedeu este fără îndoială bun și poate fi folosit cu succes, în special la clasele mari, și a căror elevi au un vocabular literar ce urmează a fi predat conținut în două sau trei termeni necunoscuți, acest procedeu trebuie evitat, pentru a nu transformă, prin exces, ora de gramatică în oră de dezvoltare a vorbirii. La clasele mai mici — cum arată profesoara Maria Roșcanu — unde elevii, având un vocabular încă redus, înțeleg adesea în textele literare studiate numeroase cuvinte noi, explicarea acestora (cu foarte puține excepții) nu poate fi făcută decât în cadrul orelor de lectură literară.

tească rar, astfel încât elevii să și poată nota prin subliniere cuvintele pe care nu le cunosc. La sfârșit, elevii nu întrebări. Explicarea termenilor necunoscuți trebuie făcută, pe cit posibil, prin antrenarea celorlalți elevi. Numai în cazul când elevii nu pot lămurii în mod satisfăcător sensul unui cuvânt, profesorul intervine cu explicații suplimentare. Unele cuvinte mai greu de reținut sau prezintă dificultăți de grafieră sau pronunțare) sînt explicate la tablă și trecute apoi de elevi în caietele de cuvinte.

Nu trebuie să pierdem din vedere însă — observă profesorul Teofil Cucu — faptul că valoarea semantică a unui cuvânt este determinată de construcția verbală în care acesta intră. De aceea este necesar să explicăm cuvintele în context și nu luate izolat.

Explicarea cuvintelor după lectura textului nu este, bineînțeles, singurul procedeu ce poate fi folosit. Profesoara Roșcanu arată că în anumite cazuri, de pildă, când înțelegerea desfășurării acțiunii unei opere epice este determinată de cunoașterea unui număr redus de termeni noi întâlniți pe parcurs — se impune ca explicarea acestora să se facă chiar în timpul citirii expresive.

Este adevărat că realizarea efectelor estetice implică, ca element absolut necesar, înțelegerea conținutului operelor respective. Pătrunderea sensurilor adînci ale unei opere de artă amplifică, dă trîncie sentimentului pe care îl încercăm în contact cu opera respectivă. Or, mistuirea profesorului de limba română în domeniul gramaticii, ajutându-l pe elevi să si aproprie semnificațiile operelor literare, să i conducă spre emoția estetică. Sînt însă cazuri — așa cum a arătat tovarășa profesoară Alexandra Comisel — când acest scop nu poate fi realizat în cadrul lecției fără explicarea prealabilă a termenilor necunoscuți. Tovarășa Comisel a adus în discuție, spre exemplificare, poezia „Concertul în luncă” de G. Cosbuc. Înainte de a trece la lectura expresivă a acestui text, se impune să dăm elevilor lămuriri (eventual însoțite de desene la tablă) asupra felurilor instrumentale (flaut, nai, contrabas etc.) al căror nume autorul îl folosește pentru a indica timbrul particular al glasului diferitelor pășări.

Discuțiile cu privire la acest prim punct al problemei par a fi închiate. Întrebarea pusă la început însă persistă: cînd trebuie să explicăm toțiși cuvintele necunoscute dintr-un text? Înainte, pe parcurs, sau după lectura expresivă a operi literare? Concluzia la care ajung profesorii de limba română de la școala medie nr. 3 este că alt moment explicării cuvintelor cit și procedeele folosite în aceasta depind de o parte de natura dificultăților pe care le ridică termenii necunoscuți din textul respectiv, iar pe de altă parte de nivelul clasei la care se predă. Rămîne, așadar, ca profesorul, cunoscînd varietatea procedeelelor, să stabilească, în funcție de text și de clasă, care este procedeu cel mai potrivit.

Un alt mijloc de îmbogățire a vocabularului elevilor — arată prof. Cucu — îl constituie discuțiile cu elevii pe această temă. Este bine ca profesorul de limba română să i obișnuiască pe elevi să noteze alt termenii întâlniți în lecturile particulare și citirea presei, cit și în discuțiile din familie sau cu prietenii mai vîrstnici — termenii ce vor fi explicați apoi de profesor la începutul fiecărei lecții sau în orele de consultații.

Pentru corectarea greșelilor de ortografie în cuvintele cu scrierea deosebită, profesorul trebuie să folosească metoda „dusman, atmosferă, absent, prezent, sculptor, dușman, atmosferă, absent, prezent” trebuie să folosim scrierea corectă a cuvintelor pe tablă și în caiete. Însoțite de exerciții de pronunțare cu elevii care prezintă deficiențe în pronunțarea grupului de sunete respectiv.

În încheiere, profesorii de limba română de la școala medie nr. 3 au subliniat o idee — ce și face lecția tot mai mult printre cadrele noastre didactice — și anume aceea a necesității ca toți profesorii — indiferent de obiectul pe care-l predă — să și dea concursul la îmbogățirea vocabularului elevilor, la formarea unor deprinderi de exprimare corectă, prin explicarea termenilor mai des întâlniți în cadrul disciplinelor respective, prin grija pentru corectitudinea exprimării proprii și corectarea greșelilor de exprimare în scris și oral ale elevilor, prin sesizarea profesorilor de limba română asupra greșelilor grave pe care le întîlnesc în lucrările scrise ale unor elevi.

I. AXENTE

Tinere talente

Pe strada dr. Sion nr. 2 din București, în sala Kălinderu, s-a deschis săptămîna trecută expoziția elevilor școlii medii de arte plastice.

În buclă realizărilor tinere, îndrăznețe și promițătoare vor înfrînă la această expoziție tablouri lucrate cu meșteșug și cu migală în ulei, tuș, creion, ca și lucrări de sculptură semnate de Avramescu Aurelia, Ilarian Cornelia, Răducanu Teodor, Teodorescu Iosif și mulți alți elevi ai școlii.

Cu toate scderile inerente oricărei început, elevii dovedesc aptitudini îmbucurătoare în combinarea uleiurilor, în mișcarea creionului și în estomparea pentru a da formă fie unui peisaj, fie unui portret.

Impresionează cu deosebire tablourile: „Panoramă”, de Acasandrei Aurel; „Vas cu flori”, de Avramescu Aurelia; „Stradă”, de Sileanu Ștefan; „Tîrg” de Deacon Nicoleta.

Numerosi vizitatori frecventează expoziția, reținînd o seamă de tablouri și așternînd în caietul de impresii al expoziției cuvinte calde, de laudă.

În fotografiile SUS: Desen, de Brațanov Eugen. STINGA: Desen, de Kim Han Long.

Visuri scrise prietenii

(Urmare din pag. 1)

glu la hectar, în întovărășirea din care fac parte...

Au pornit apoi să se încrucișeze pe drumul dintre București și Kossino micile daruri și amintiri. În illi, cravatele pionieresti! După aceea, înșelate — cea a pionierilor romîni și cea împodobită cu portretul lui Lenin, pe care Ștefan o poartă, mîndru, la buclă. A sosit un album cu descrierea Krem-linului. A plecat un altul cu frumusețile Bucureștilor. Vera s-ar simți acum ca acasă în muzele și parcurile bucureștine, s-ar plimba, lădă să se rădăcească, pe Calea Victoriei, sau pe bulevardul Magheru. Ba ar putea și să recunoască fiecare loculiță de pe ruta București—Tîrnăveni, rudă pe care prietenii ei a făcut o călătorie cu masina, alături de tatăl lui, soier. Și nici Ștefan n-ar trebui să consulte ghidul dacă ar călători cu metroul prin Moscova, dacă ar face o excursie la pitorescul lac Rița.

În scrisorile ce se perindau acum de 2-3 ori pe lună, nu început să apară micile destăinuri. Vera ar vrea să se facă inginer mecanic și materile ei preferate sînt matematicile și limba rusă... Ștefan se va face, negreșit, constructor naval și ar vrea — după cum se știe — să studieze la Universitatea Lomonosov... Poate și Vera... Dar surorile lui Ștefan pe care Vera le cunoaște acum bine, ar vrea să și învețe medicina, ca sora lui mai mare. Vera este de părere că nu sînted săi acului pe cel mai mare, dar profesionează pe care țiso alegei trebuie să fie cea dorită de tine... Mama Verei a sulerit o operație grea; Ștefan era îngrijorat ca pentru soarta unei rude apropiate. Ștefan s-a lovit la cap cu prilejul unei băi în gîrlă, Vera astepia cu sufletul la gură vesti de la prietenii ei. Cînd Ștefan a trecut la școala medie nr. 1 și i-a descris Vera acest sechi șezăminii ei de cultură, care datează de aproape 280 de ani și unde au învățat cel mai mare scriitor al țării și revoluționarul Nicolae Bălcescu, al cărui nume îl poartă acum școala — Vera s-a bucurat alături de el și i-a felicitat...

În prima scrisoare a Verei sosise și o fotografie. Atunci s-a născut „carnetul de amintiri și fotografii” al lui Ștefan, de pe a cărui primă filă își zîmbește o față cu obraji buclăși și cu o privire viștoare. Prietenii eroului nostru o cunosc pe Vera. Dacă-l întrebă pe Ștefan cum e Vera, sare colegul lui, Vasile Gheorghe: „E drăguț! Arată fotografia!” Ștefan nu spune nimic, dar, roșu pînă în vîrful urechilor, scoate „carnetul” din buzunarul de deasupra inimii și i-l în-tinde: „Poftim, convinge-te singur”.

Și prietenii Verei îl cunosc pe Ștefan. Tamara Sidorova vrea și ea să intre în corepondență cu un pionier român. De altfel, la școala medie nr. 1 „Nicolae Bălcescu” din Capitală sînt peste 60 de elevi care întrețin corepondența cu elevii sovietici. Silviu Oprea dintr-o VIII-a „B” s-a împletit cu Liuba Kosevici din Saratov. Adrian Firu, dintr-o V-a „B” și prietenul lui moscovit, Sasa, fiulețelul amîndoi, fac schimb de mărci. Georgeta Gancea dintr-o VII-a trimite de cînd în cînd o carte cu cîntecele noastre unei pioniere din Sevastopol.

Se leagă prietenii trîncie de adolescenți, pline de duioșie și dragoste. Acum, cînd oamenii sovietici se pregătesc să sărbătorească cea de-a 40-a aniversare a Marii Revoluții III, mîntînarea e mare printre elevii școlii medii nr. 1. Se slăutesc profesorii ce daruri să le trimid prietenilor lor cu acest sărbătorec prilej. Orele de literatură, de geografie și istorie, de limba rusă și dirigîntele, cînd se discută despre prietenia între popoare, devin tot mai animate. Profesorii, semăndori al trîmoaseelor sentimente de prietenie și prejuzare reciprocă, cuget cu bucurie binemeritata roadele muncii lor. Este cel mai frumos dar pe care-l primesc de la elevii lor cu prilejul celei de-a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

CADRELE TINERE ALE RAIONULUI

Surprize

(Urmare din pag. 1)

oțînd pe undeva — erau tot atîtea surime de noi vise ce cucerise aceste locuri, dominate numai cu doi ani în urmă de silueta solitară a Universității. Și nu mi părea un cartier, ci, prin mulțimea de blocuri și fireanță din jur, un nou oraș ce se adăuga capitalei. Trecuseră doi ani.

Nu mai doi ani trecuseră și „marginea orașului” fusese împărțită mult departe. În poveste, cu caprele, care în 1955 pînă o glumă, acum, în 1957, se ridicase la rang de legendă. Jos, la poalele acestei noi așezări, dincolo de rîul Moscova, se află privitorul imens și complex sportiv de la Lujniki. E rau terenul pusli în 1955; autocamioane străbăteau noroianele, dîndu-și cu cîmînt pentru vilioarele tribune. Exact pe aceste locuri, cărucioare cu înghetață alunecă acum pe asfalt, oferind zecilor de mii de spectatori, „morojinoie Eskimos”.

Nu mai cu doi ani în urmă, seara, de cu ocazia lui Lenin, se zăreau — asemenea unor lucruri — luminile violet-gălbui ale aparatelor de sudură. În vara lui 1957, de pe aceleasi locuri au izbucnit spre înălțimi cele de artificio ale mit zarîi de adio a Festivalului. Odmioară nu era ușor să ajungi la Lujniki. De aceea nu mică mi-a fost surpriza cînd am coborît aci din metrou, la stația nouă, „Sportivnîi”. Erau aici, în 1955, zeci de hectare de paragina, pe care vînturile aspre ale nordului alergau slobode, dinspare stepă, smulgînd mărăcîni. Și aceasta a devenit legendă.

Riturile neobișnuite ale construcției proiectează multe din asmeștea realității de acum doi, cîinci sau zece ani, direct în legendă de cu ocazia lui Lenin, care — departe de centrul Moscovei — au fost, bunăoară, proiectate vechile tramvale moscovite. Cine, plîmbind și pașii prin Plața Roșie, își poate imagina că pînă nu de mult zarîi gîntul tramvaletor acoperea bătaia orelor din turnul Spas-ki? Pentru noi profil al bulevardelor Moscovei, clădiri istorice care îmbătînșeză — vreme de decenii și secole — pe același loc, au fost poflite frumuseți ce se retrăgă... Una din aceste clădiri, de pe strada Gorki, s-a mutat cu 13 metri. Alinierea s-a realizat într-un timp record — 45 de minute.

Un moscovit care ar fi lipsit nu, să zicem, 40 de ani din orașul său natal, ci, să presupunem doar 10 — i-ar mai recunoaște? Revoluția și-a pus din plin pecetea asupra orașului.

A trecut asupra lui, ane an, strălucirea unei epoci. I-a dat chipul acestor zile. În perspectiva celor patru decenii, care din prima lor zi au adus pe lume o nouă capitală: Capitala Uniunii Sovietice. Înțeleg că în primul rînd la Moscova s-a gîndit vizionarul Matekovski, spunînd:

„Imi slăvesc Patria
așa cum este azi,
dar de trei ori mai mult —
pe cea care va fi”

...și a spus-o cu prilejul sărbătorii primului deceniu al Marii Revoluții.

I. PETRESCU

Muzeul școlii

Vizitarea și cercetarea atentă a gospodăriilor bătrînești, legătura strînsă cu familiile elevilor au ajutat unele școli să-și creeze muzeze înzestrate cu material bogat și variat.

Muzeul școlii elementare din Comarnic, Valea Prahovei, spre exemplu, s-a îmbogățit considerabil pe această cale. În afară de colecțiile care se găsesc aici și care fac mai accesibile și mai temeinice cunoștințele legate de geografie, științele naturii, fizico-chimice, istorie, matematică și etnografie, care o gîndesc de viață din trecut a poporului nostru, muncă și arta lui.

Printre unele simple, rustice, se pot vedea aici un plug de lemni din cele cu care înaintașii noștri au sormonit luncile apelor și terasele mînturilor, ca să semene porumb, un

Piese din muzeul școlii

ată de lipsurile constatate în încadrarea tinerelor cadre didactice din raionul Tecuci este de fapt și secția de învățămînt și cultură a regiunii Galați, care răspunde direct de încadrarea tinerilor absolvenți, dar care s-a mulțumit doar să-i trîmită la raion, lădă să urmărească felul cum sînt aplicat instrucțiunile Ministerului învățămîntului și Culturii.

De la raion la comună și de la comună la raion

Majoritatea tinerilor învățători și profesori din satele raionului Tecuci n-au reușit să aleie încă nici acum — după o lună de la începerea noului an școlar — cine trebuie să le plătească indemnizația de instalare la care au dreptul. Trimișii de la raion la comună și de la comună la raion, ei nu știu pe cine sînt mai creadă. Avînd „avanzajul terenului”, adică fiind mai aproape de secție și puțînd s-o viziteze mai des, tineretele cadre didactice din oraș au reușit în sîrșit, datorită insistențelor lor, să-și înceseze indemnizația de instalare. Bineînțeles nu odată cu instalarea, adică în primele zile de școală, ci abia după o lună de zile, odată cu salariul. Tot după o lună și-au încasat indemnizațiile și tineretele cadre didactice din comuna Ghidigheni. Continuă să rămîna încă nesoluționată problema pentru ceilalți tineri învățători și profesori din comunele Barcea, Corod și Munteni, care își mai pun încă întrebarea cine trebuie să le plătească...

N-ar fi rău ca secția de învățămînt și cultură a raionului Tecuci și organele sindicale să se îngrijească de răspunsul la această întrebare. N-ar fi rău nici dacă ar amînti din oraș un sîrșit, datorită insistențelor lor, să-și înceseze indemnizația de instalare. Bineînțeles nu odată cu instalarea, adică în primele zile de școală, ci abia după o lună de zile, odată cu salariul. Tot după o lună și-au încasat indemnizațiile și tineretele cadre didactice din comuna Ghidigheni. Continuă să rămîna încă nesoluționată problema pentru ceilalți tineri învățători și profesori din comunele Barcea, Corod și Munteni, care își mai pun încă întrebarea cine trebuie să le plătească...

N-ar fi rău ca secția de învățămînt și cultură a raionului Tecuci și organele sindicale să se îngrijească de răspunsul la această întrebare. N-ar fi rău nici dacă ar amînti din oraș un sîrșit, datorită insistențelor lor, să-și înceseze indemnizația de instalare. Bineînțeles nu odată cu instalarea, adică în primele zile de școală, ci abia după o lună de zile, odată cu salariul. Tot după o lună și-au încasat indemnizațiile și tineretele cadre didactice din comuna Ghidigheni. Continuă să rămîna încă nesoluționată problema pentru ceilalți tineri învățători și profesori din comunele Barcea, Corod și Munteni, care își mai pun încă întrebarea cine trebuie să le plătească...

București are la aceeași școală o catedră de limba română — disciplină pe care n-a studiat-o în facultate. Exemplele arătate ne dovedesc că secția de învățămînt și cultură n-a știut să folosească în mod just toate cadrele tinere, fiind seama și de interesele lor, dar în primul rînd de interesele învățămîntului.

O soluție originală a găsit secția de învățămînt și cultură a raionului Tecuci și la încadrarea tinerelor profesore de limba rusă, Acatrinei și Spinochi. Pentru că nici una dintre aceste tovarășe n-a acceptat să meargă la școala de 7 ani din Satu Nou, școala care aparține de orașul Tecuci însă se găsește la o distanță de cîțiva kilometri de oraș, secția a împărțit orelle de limba rusă de la această școală în două și le-a dat profesorilor amînite, iar restul orelor pentru completarea catedrelor li s-au dat pe la diferite școli din orașul Tecuci. Profesoara Spinochi, de pildă, are 8 ore de limba rusă la școala medie seară, 6 ore de limba rusă în Satu Nou și 3 ore de istorie la școala nr. 6 de lingă gară. Cam în aceeași situație se află și tovarășa Acatrinei.

Socotește oare secția de învățămînt și cultură a raionului Tecuci că lărimintarea catedrelor este cea mai nimerită soluție pentru îmbinarea intereselor cadrelor cu cele ale învățămîntului? Folosește învățămîntului oare faptul că la aceeași școală o catedră este împărțită între două profesore, sau le folosește acestora, care trebuie să parcurgă fiecare de 3 ori pe săptămîna drumul pînă la școală?

Deși a trecut mai mult de o lună de la începerea anului școlar, nu-i prea tirziu totuși pentru ca secția de învățămînt și cultură a raionului Tecuci să ia măsuri de remediere a acestor lipsuri și a altora care mai există în încadrarea tinerelor învățători și profesori. Depotivă de vino-

În specialitate

O problemă de mare însemnătate pentru desfășurarea în bune condiții a activității cadrelor didactice o constituie iusta lor încadrare, respectarea specialității fiecărui profesor, utilizarea tuturor posibilităților de încadrare în specialitate.

Practică a dovedit că acțiunea de repartizare și încadrare a profesorilor nu e deloc o muncă ușoară. Organele școlilor de învățămînt și cultură, în colaborare cu organele sindicale, care au avut de rezolvat practic această problemă ani de-a rîndul, s-au convins cu prisosință de acest lucru. Ele au trebuit să depună serioase eforturi pentru o cit mai judicioasă îmbinare a intereselor cadrelor cu cele ale învățămîntului.

Se poate spune în acest sens că și secția de învățămînt și cultură a raionului Tecuci s-a strădui în bună măsură să rezolve în mod mulțumitor problema. Majoritatea celor 21 de tineri profesori încadrați anul acesta în raionul Tecuci predau în specialitate discipline înrudite cu specialitatea pentru care s-au pregătii.

Sînt și cazuri, însă, în care secția de învățămînt și cultură a dat dovadă de slăbiciune în încadrarea tinerilor absolvenți, nefînd seama de specialitatea lor. Pentru a satisface, de pildă, cererea profesorei Rozica Mihai, absolventă a Facultății de istorie din Iași, care fusese repartizată în regiunea Bacău și care obținuse aprobare pentru regiunea Galați, secția a numit-o la școala de 7 ani din comuna Barcea, împreună cu alt profesor cu aceeași specialitate. Și astfel tovarășa Rozica Mihai predă aci istoria și constituția, iar în completarea catedrei — franceza Tovarășul Toader Gheorghe, absolvent al Facultății de istorie (secția arheologie) din

Expoziție în cinstea Congresului

Rezidiul Comitetului Central al Sindicatului Muncitorilor din învățămînt și Cultură anunță că în cinstea celui de al IV-lea Congres al Sindicatului se organizează la București o expoziție care să ilustreze aspecte din viața și activitatea muncitorilor din învățămînt și cultură. În acest scop organizațiile sindicale de bază, comitetele de instituție, comitetele sindicale raionale și orășenești sînt rugate să trimită albume, fotografii, lucrări de artă, grafice, planșe, material didactic lucrat de elevi și profesori, precum și alte exponate.

Materialele pentru expoziție vor fi trimise pînă la 5 noiembrie a. c. pe adresa Clubului muncitorilor din învățămînt din București, Bulevardul 6 Martie nr. 32.

MARIA GINDACU
IONEL MIRCEA

MAREA ÎNTILNIRE

Leipzig, tradiționalul oraș al birourilor internaționale, al cărui și al științei, este în aceste zile cel mai mare oraș al lumii.

Mai mult de 100.000.000 de oameni din sindicatele celor cinci continente sunt prezenți la Leipzig prin delegații și observatorii lor, la Congresul se desfășoară în marea clădire Kongress Halle. Sînt prezenți 100.000.000 de oameni aduși aici de același gînd: unitate, de aceeași naștință: de a împune pacea și o viață mai bună pe întregul glob.

Întilnirea aceasta neobișnuită este precedată de desfășurarea lucrurilor celor mai mare Congres Mondial al Sindicatelor, al IV-lea în decursul celor 12 ani cîți se implinesc de cînd în Palatul Chailiot din Paris delegații din peste 50 de țări au semnat actul de naștere al Federației Sindicale Mondiale, cea mai mare organizație sindicală pe care a cunoscut-o omenirea.

Și-au dat întilnire la Leipzig membri ai sindicatelor din Europa și Australia, din America, din Asia și Africa. În afara reprezentanților organizațiilor membre ale F.S.M., sînt prezenți delegații și observatori din alte 90 de organizații neafiliate la F.S.M.

Răspundînd chemării lansate de F.S.M., către oamenii de toate profesiunile, de diferite păreri politice sau afilieri sindicale, ci s-au strins laolaltă pentru a discuta despre care comună întru satisfacerea revendicărilor economice și politice ale celor ce muncesc din oricare parte a globului. Laolaltă, cei aflați în aceste zile la Leipzig se sfătuiesc asupra felului în

care mai bine și mai cu temel pot fi și trebuie rezolvată problema unității a zeci de milioane de oameni ai lumii.

Oamenii muncii au răspuns de multe ori prin acțiunile uneltrilor dușmanilor lor. În anii ce s-au scurs de la cel de al treilea Congres Mondial al Sindicatelor, numărul membrilor de sindicate a crescut. În Asia sau Orientul Mijlociu, în America Latină ca și în Africa, unde în urmă cu numai cîțiva ani mișcarea sindicală era slabă sau chiar inexistentă s-au făcut progrese rapide. Lupta unitară a dus la desfășurarea unor puternice greve revendicative în mai toate țările capitaliste. În Germania Occidentală, numărul zilelor de grevă în anul 1956 a atins cifra de 4 milioane, iar în Anglia, în primele 4 luni ale acestui an numărul zilelor de grevă s-a ridicat pînă la cifra de 6 milioane. Greve puternice s-au desfășurat și în Chile, Italia, Brazilia, Nigeria, Canada și alte țări.

De la tribuna instalată la Kongress Halle se face auzit cuvîntul oamenilor muncii de pretutindeni. Fiecare congresist a căutat să aducă o contribuție cât mai valoroasă la dezbateri, prezentînd problemele cele mai acute din țara respectivă. Din cuvîntul tuturor a răzbit un aceeași convingere fermă asupra necesității creării unei puternice și indestructibile unități a oamenilor muncii de pretutindeni.

Poșta a adus pe adresa Congresului Mondial al Sindicatelor noian de mesaje de solidaritate. Adesea cuvîntul delegaților este întrerupt pentru citirea unui nou salutășoit din cîte cîte coșji al lumii. În

numai două zile după deschiderea lucrărilor sosiseră la Leipzig pentru cel de al patrulea Congres Mondial al Sindicatelor mai mult de 800 de mesaje.

Asemenea oamenilor muncii de pe întregul glob, poporul nostru muncitor își exprimă atașamentul pentru cauza păcii, unitatea cu toți cei ce luptă pentru pace, pentru o viață mai bună. În numeroasele intrări și instituții din țara noastră — la Constanța, la Roman, unde se construiește marea laminor, pe șantierul Hidrocentralei de la Bicaz, în Valea Jiului, la exploatarea carboniferă Petrița — s-au ținut adunări însuși în care muncitorii au arătat că se alătură cu toată hotărîrea luptei pentru unitatea oamenilor muncii din toată lumea.

Și cadrele didactice din țara noastră sînt alături de naștințele oamenilor muncii de pretutindeni. Învățătorii și profesorii noștri întăresc mereu legăturile lor cu cadrele didactice din întreaga lume, sprijinînd lupta pedagogilor din țările capitaliste pentru un învățămînt progresist, pentru drepturi democratice.

Cel de al patrulea Congres Mondial al Sindicatelor de la Leipzig se înscrie ca o pagină nouă și deosebită a luptei oamenilor muncii din întreaga lume pe drumul solidarității și unității în lupta pentru revendicările lor comune. Idee care trăiește puternic în conștiința maselor muncitorești, fiind cheuzășia triumfului fărîșirii unei indestructibile unități între toți cei ce muncesc, pentru fărîșirea unui front puternic de luptă împotriva dușmanilor vechii și fericii umane.

H. ȘAICU

K. E. Tjolkovski

Un triumf al științei sovietice

Ziua de 4 octombrie 1957, cînd în Uniunea Sovietică a fost efectuată cu succes lansarea primului satelit artificial al pămîntului, a intrat în istoria mondială ca o dată remarcabilă. A început o etapă nouă în dezvoltarea științei și a tehnicii, o epocă nouă în dezvoltarea amănunțitului omului despre pămînt și spațiul cosmic.

Omenirea a pășit pe pragul cuceririi spațiului cosmic, al călătoriilor interplanetare. Vestea despre lansarea primului satelit artificial al pămîntului în Uniunea Sovietică a umplut de bucurie inimile a milioane de oameni de pe întregul glob pămîntesc. Aceasta remarcabilă victorie a științei și tehnicii sovietice, pe lungă vreme a însemnat un pas gigantic pe care l-a realizat omul în cunoașterea și folosirea tărîurilor mari este și o uriașă contribuție la asigurarea păcii și libertății în lumea întreagă.

Victoria științei sovietice, realizată prin lansarea satelitelor artificiale, constituie o verigă din șirul marilor realizări pe care le obține poporul sovietic. În Uniunea Sovietică a fost pusă în funcțiune prima centrală atomică de la lumină, a fost construit cel mai puternic accelerator de particule din lume — electronotronul, au fost construite cele mai bune avioane cu reacție pentru pasageri din lume, a fost experimentat cu succes, de curînd, prima rachetă balistică intercontinentală, care poate atingea orice punct de pe fața pămîntului.

Realizarea satelitelor artificiale a dovedit în mod indiscutibil întregul lume superioritatea științei sovietice față de știința celor mai avansate state capitaliste. Satelitul artificial este rezultatul realizărilor strălucite obținute de știința sovietică în cele mai variate domenii în cel de al 40-lea ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Lansarea satelitelor artificiale s-a putut realiza numai datorită rezolvării cu succes a unor probleme extrem de complexe în domeniul matematicii, al fizicii, al chimiei, al dinamicii rachetelor, al raketicii, al astrometriei și al telemeetriei. În timp ce Statele Unite Americii și celelalte state capitaliste își îndreaptă eforturile în special în direcția pregătirii unor războaie, a unor mijloace noi de distrugere a milioanelor de oameni, Uniunea Sovietică își îndreaptă efortul și spre dezvoltarea științei, pentru asigurarea păcii și progresului în lumea întreagă. Ultimele realizări ale științei sovietice au dovedit clar și celor mai înrîbi dușmani al socializmului superioritatea orînduirii socialiste.

La cel de al III-lea Congres al Sovietelor din Rusia, V. I. Lenin a prevăzut aceste realizări minunate pe care le va obține societatea socialistă. „Înainte, întreaga inteligență, întregul geniu al omenirii crea numai pentru a asigura unor toate binefacerile tehnicii și ale culturii și a lipsi pe ceilalți de lucrul cel mai necesar — cultura și progresul. Acum însă, toate minunile tehnicii, toate cuceririle culturii vor deveni un bun al întregului popor, și de azi înainte inteligența și genul omenirii nu vor mai fi transformate niciodată în mijloc de constrîngere, în mijloc de exploatare”. Utilele succese ale științei sovietice arată că aceste mărețe previziuni ale lui Lenin sînt îndeplinite în Uniunea Sovietică, unde inteligența și genul omnesc sînt puși în slujba păcii, în slujba vieții și a fericii oamenilor.

DE LA FANTEZIE LA REALITATE

„Omenirea nu va rămîne veșnic pe pămînt ci, în goana după lumină și spațiu, va pătrunde mai întîi cu timiditate peste granițele atmosferei, iar apoi va cuceri tot spațiul sistemului nostru solar”.

K. E. Tjolkovski

ZIARELE SCRIU:

MANCHESTER GUARDIAN (Anglia). „Satelitul artificial al pămîntului este unul din rezultatele științei de educație rusă...”

BIRMINGHAM POST (Anglia). „Totul lumea este entuziasmată de Rusia”.

TIMES (Anglia). „Rusii au pătruns primii în spațiul cosmic... Aceasta realizare epocală în progresul științei merită admirație și recunoștință”.

WELTPRESSE (Austria). „Oamenii de știință americani nu lea rămăsă altceva de făcut decît să-și felicite pe colegii lor ruși!”.

DAGUNBAO (R. P. Chineză). „Victoria strălucită a Uniunii Sovietice este cel mai frumos dar pentru cea de a 40-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie”.

AL-GUMHURIA (Egipt). „Uniunea Sovietică a reparat o importantă victorie în lupta pentru pace”.

NEUES DEUTSCHLAND (R.D.G.). „Școlul al XX-lea este școlul socializmului”.

HINDUSTAN STANDARD (India). „Uniunea Sovietică a lăsat învățătoare în lupta pentru cosmos”.

UNITA (Italia). „Numai în socialism oamenii de știință, specialiștii, muncitorii au putut să obțină ceea ce unii vor numi poate o minună”.

WORT LAND (Norvegia). „S-a împlinit ceva grandios și fantastic”.

NEW-YORK TIMES (S. U. A.). „Drumul pînă la stele este descoperit”.

NEW-YORK HERALD TRIBUNE (S.U.A.). „Un triumf al omului asupra universului”.

8000 metri pe secundă

Satelitul artificial nu este înzestrat cu nici un motor și nici un fel de combustibil. În mișcare s-a în jurul pămîntului el se supune doar același legi după care se mișcă și corpurile cerești adevărate. Este un fapt stabilit în fizică că un corp aruncat în aer nu cadă pe pămînt, ci se rotească în jurul pămîntului, și devină un satelit artificial al lui, dacă este lansat cu o astfel de viteză încît forța centrifugă produsă de cădere micșorată circulară să fie egală cu greutatea corpului. Un astfel de destul de simplu ne arată că pentru a ajunge la aceasta este necesar să se împune corpului lansat o viteză orizontală de circa 8 (7,9) km pe secundă.

Aceasta nu s-a putut realiza limpede deocultea faptul că oamenii nu dispuneau de mijloace tehnice care să-i ajungă corpurile aruncate o viteză orizontală de 8 km pe secundă și, totodată, să-l ridice la o înălțime destul de mare pentru a se oprea rezistența atmosferei. Aceste două sarcini — viteză de 8 km pe secundă și ridicarea la o înălțime mare — au fost rezolvate cu succes de către savanții și tehnicienii sovietici cu ajutorul unei rachete-purtătoare. Este de remarcat faptul că încă la începutul secolului al XX-lea marea savant rus K. E. Tjolkovski, fondatorul astrometriei, a demonstrat că numai racheta va da posibilitatea omului să se ridice dincolo de atmosferă. Tjolkovski a soluționat o serie de probleme dificile, esențiale, ale zborului interplanetar și a arătat că un prim pas în această direcție îl constituie lansarea unor sateliti artificiali.

Lansarea satelitelor artificiale a constituit o operație extrem de dificilă. Alături de o înaltă perfecțiune tehnică a fost necesar un sistem deosebit de precis de conducere automată a rachetei pentru a se asigura lansarea rachetei pe orbită.

Satelitul de formă sferică a fost așezat în partea frontală a rachetei-purtătoare și acoperit cu un protector. Deoarece racheta și satelitul s-au făcut vertical, însă dezechilibrul, axa rachetei a început să dezeveze de la verticală. La o înălțime de cîteva sute de kilometri, racheta se mișcă deja cu o viteză de circa 8 kilometri pe secundă, paralel cu suprafața pămîntului. După încetarea funcționării motorului rachetei, con protectorul a fost azvîrlit și satelitul a început să se miște independent. În momentul de față și racheta-purtătoare și conul se mișcă în jurul pămîntului la o distanță de circa 1000 de km de satelitul artificial. Trebuie remarcat că și direcția mișcării poate hotărî reușita lansării satelitelor artificiale, întrucît nu orice orbită circulară este „stabilă”. Se demonstrează că satelitul are o mișcare stabilă numai într-un plan care trece prin centrul pămîntului. Se poate dovedi, de pildă, că dacă satelitul este lansat în planul unei paralele atunci fie că el trece pe o traiectorie dintr-un plan „stabil”, fie că se prăbușește pe pămînt. De aceea, cu toată viteza colosală a rachetei este necesară o precizie deosebită nu numai în ceea ce privește viteza finală, dar și în stabilirea direcției mișcării. Chiar și dezechilibrul cu un grad la lansare are drept rezultat faptul că satelitul nu se va deplasa pe orbita sa. Reușita lansării satelitelor artificiale în Uniunea Sovietică dovedește că de execuție au fost calculată, aparatele au fost dirijate această operație atât de complicată. Orbita satelitelor artificiale are forma eliptică cu unul din focare în centrul pămîntului. Înălțimea maximă la care se află satelitul este de 1000 de kilometri.

Savanții sovietici au ales un unghi de înclinare de 65 de grade de orbită satelitelor față de planul ecuatorial, spre deosebire de proiectul american care prevedea lansarea satelitelor pe direcția ecuatorului. Acest unghi asigură lansarea acestor sateliti pe o orbită înclinată față de ecuatorul pămîntului, care s-au oprit savanții sovietici, deși este legată de o serie de dificultăți în ceea ce privește lansarea, are avantajul că asigură unele complicații ce s-ar putea ivi mai tirziu și totodată asigură mișcarea satelitelor deasupra tuturor continentelor, ceea ce este deosebit de interesant și util pentru urmărirea și studierea mișcării sale.

Satelitul lansat în Uniunea Sovietică are diametrul de 58 centimetri și greutatea de 83,6 kg, adică de peste opt ori mai greu decît satelitul care se proiectează în America. El este înzestrat cu o aparatură perfectă care-l asigură cu toate necesitățile de viață pe o lungime de undă mai mică decît 0,29 microni, ca și unele raze infraroșii nu pot însă trece prin straturile dense ale atmosferei. Razele ultraviolete sînt reținute în bună parte de stratul de ozon din atmosferă situat la 20-30 km deasupra pămîntului (ceea ce este desigur util dezvoltării vieții pe pămînt, dar fiind că ele sînt dăunătoare) iar unele raze infraroșii sînt reținute de vapori de apă din atmosferă. Cu ajutorul unor aparate speciale, instalate în satelitul artificial, se vor putea studia mai bine razele ultraviolete și infraroșii înainte de a pătrunde în straturile dense ale atmosferei. În forma lor „pură”, neschimbată.

Studiul întreprins pînă acum de pe virful unor munți sau cu ajutorul baloanelor și rachetelor a dus la determinarea unor date importante și cu privire la compoziția razelor cosmice. Aceste date sînt însă insuficiente. Cu ajutorul satelitelor artificiale oamenii de știință vor cunoaște și mai bine compoziția razelor cosmice pe „aproape” întregul pămîntesc. Se va putea stabili locul unde se formează razele cosmice.

Cu ajutorul satelitelor artificiale oamenii de știință vor putea de asemenea explica rolul pe care-l au razele ultraviolete și alte raze emise de Soare asupra formării ionosferelor, vor putea face cercetări asupra fizicii ionosferelor, asupra structurii și chimice.

ARTICOLE REDACTATE DE PROF. M. SCHEIN DE LA ȘCOALA NR. 127 BUCUREȘTI.

A OPTA ANIVERSARE A R.D.G.

Succesele prietenilor germani

Poporul german și-a sărbătorit la 6 octombrie cea de a 8-a aniversare a proclamării Republicii Democratice Germane. În 8 ani de existență, R.D.G., stat democratic, condus de popor, a obținut mari succese pe toate tărîmurile. Republica Democrată Germană a devenit o țară industrială înaltă, ocupîndu-se al cincilea loc din Europa ca nivel al producției industriale. În urma măsurilor sistematice a salariizării și a reducerii în repetele rînduri a prețurilor, bunăstarea oamenilor nu a rămas un vis, ci un fapt popular. Din anul 1950 pînă în 1956 venitul național a crescut cu 68,4 la sută.

Guvernul Republicii Democratice Germane și-a pus ca primă sarcină retacerea unității țării, crearea unei Germanii pașnice și democratice. Pentru atingerea acestui înalt țel poporul german și-a înclinat toate eforturile.

În același spirit al păcii, al prieteniei și unității populare, al dragostei față de patria socialistă este educată și tinăra generație a Germaniei democratice. Activiștii și pedagoșii din domeniul învățămîntului public, al căror număr întrece în R.D.G. 77.000, se bazează în munca lor pe ideile marxism-leninismului și pe realizările pedagogice celei mai înaintate. „În țara cercetătorilor noștri în domeniul pedagogic”, — scrie ziarul „Neues Deutschland”, — „stă sarcina imediată de a studia în amănunțime pedagogia sovietică și moștenirea pedagogică și mișcările revoluționare muncitorești, pentru a elabora pe această bază scopurile și conținutul educației socialiste în R.D.G.”

Pedagoșii germani folosesc bogata moștenire a clasicii pedagogiei universale Pestalozzi, Komenski, precum și lucrările eminentului pedagog german Diesterweg, al cărui nume figurează pe medaliile ce recompensează pe cei mai buni pedagogi din R.D.G.

Cadrele didactice din Germania democrată consideră că principala lor sarcină este stabilirea unei legături organice între predare și viață. În R.D.G., legătura dintre întreprinderi și școli este foarte răspîndită. Muncitorii frunzași participă la munca școlii, asistă la lecții, îl familiarizează pe copii cu producția, trezindu-le interesul și dragostea pentru muncă. În toate marile întreprinderi din R.D.G. s-au creat școli profesionale în care elevii, după terminarea învățămîntului obligatoriu de 8 ani, pot obține o bună calificare.

O sarcină importantă a învățămîntului public din Germania democrată este asigurarea trecerea treptată la învățămînt obligatoriu de 10 ani. S-au și făcut o serie de pași în această privință. Încă din anul școlar trecut în multe școli de 8 ani au fost introduse clasele a IX-a și a X-a.

Reteaua școlară din R.D.G. crește din an în an. Astăzi există în țară peste 11.000 de școli în care învață aproape 2.000.000 de copii. În anul 1956 statul a alocat pentru învățămînt 60.000.000 de mărci, sumă care a permis să se asigure pentru instituțiile de învățămînt material didactic și utilajii necesari, precum și să se ridice simțitor salariile cadrelor didactice.

Succesele Germaniei democratice în domeniul economiei și culturii arată că oamenii muncii germani, alegînd singura cale justă de dezvoltare, cea socialistă, au găsit calea care poate asigura poporului înflorirea într-un stat liber și democratic, în interesul națiunii germane, în interesul păcii și securității tuturor popoarelor Europei.

Gazeta învățămîntului

COLEGIUL REDACȚIONAL: Maria Banuş, Petră Drăgoescu, Ion Drăgoescu, Emilia Mănescu, Ludovic Nagy, Ion Nistor, Nicolae Sipoș.

Laboratoarele școlilor din R. D. Germană se îmbogățesc continuu. În clădire: Rita Bittner pregătește conservarea raclilor.

Laborator cosmic

Prin lansarea primului satelit artificial în jurul pămîntului, oamenii de știință sovietici au deschis omenirii calea spre călătoriile interplanetare. În această constă, fără îndoială, importanța istorică a acestei minunate realizări a științei și tehnicii sovietice. Primul satelit artificial, ca și cei care vor fi lanșați în viitor, au o însemnată deosebire pentru dezvoltarea științei, întrucît ei constituie un instrument extrem de eficient pentru studierea planetei noastre și a universului. Cercetările care se vor efectua cu ajutorul satelitelor artificiale asupra straturilor superioare ale atmosferei vor aduce multă lumină într-o serie de probleme de mare importanță teoretică și practică. Iată cîteva dintre aceste probleme.

Forța principală care determină mișcarea satelitelor artificiale este forța gravitațională pămîntului. Totuși, forma pămîntului, distribuția diferitelor substanțe în interiorul lui, densitatea aerului în straturile superioare ale atmosferei influențează și ele asupra traiectoriei satelitelor artificiale și asupra duratei sale de rotație în jurul pămîntului. De aceea, determină exact orbita satelitelor artificiale în diferite perioade ale mișcării sale, se pot stabili, pe baza acestora, date geodezice noi și interesante. Se știe că după mișcarea satelitelor artificiale și asupra duratei sale de rotație în jurul pămîntului pot determina forma planetelor. Astronomii sovietici K. L. Baev, studiînd mișcarea unui satelit al lui Jupiter, a determinat cu multă exactitate diferența dintre raza ecuatorială și raza polară a acestei planete. Turtura pămîntului (cîtu dintre diferența razei ecuatoriale și razei polare), și raze ecuatoriale, egal cu 1/298) a fost determinată, printre altele metode, și prin studiul mișcării Lunii. Studiînd și mișcarea satelitelor artificiale al pămîntului, astronomii vor putea verifica și precizia măsurii turturii pămîntului, vor putea stabili și mai exact forma pămîntului. Aceasta va fi de un real folos la întocmirea unor hărți geografice exacte.

Pe baza cercetărilor electrice pînă acum cu ajutorul rachetelor s-a stabilit că la o înălțime de circa 500 de km densitatea aerului scade de cîteva milioane de ori. În momentul de față nu este bine determinată însă densitatea particulelor mai înalte ale atmosferei — la 800-1000 de km., — care constituie granița dintre particulele dense ale atmosferei și spațiul cosmic. Cu ajutorul satelitelor artificiale se vor putea obține date și în această direcție. În adevăr, deși extrem de rarefiat la aceste înălțimi, aerul opune totuși rezistență satelitelor în mișcare sa. Molecula de aer, ciocnindu-se de suprafața satelitelor (ca și praful meteoric) îl schimbă treptat orbita, și viteza. Urmărind de pe pămînt viteza de mișcare a satelitelor în diferite momente, stabilindu-le în diferite perioade forma orbitei sale, specialiștii vor putea trage concluzii interesante tocmai asupra densității aerului, ca și asupra altor factori care determină aceste schimbări. Numai pe baza observațiilor efectuate în cele câteva zile de la lansarea satelitelor s-a și putut trage concluzia că densitatea aerului ca și temperatura lui la înălțimea de peste 500 de kilometri sînt mult mai scăzute decît se bănușia pînă acum. În aceste condiții satelitul poate „zbura” o perioadă foarte îndelungată.

Un studiu mai amănunțit se va putea realiza cu ajutorul satelitelor artificiale și asupra meteoritelor și micrometeoritelor care pătrund în cantități uriașe în straturile superioare ale atmosferei pămîntului. După cum se știe, noi sîntem apărați pe pămînt de lovirile meteoritelor de către stratul dens de aer care înconjoară pămîntul. Pentru construirea viitorilor sateliti artificiali ca și pentru vitoarele zborului interplanetar este însă deosebit de important a se cunoaște et de puterice pot fi ciocnirile cu meteoritelor. Cercetările întreprinse în această direcție de cîteva ani cu ajutorul rachetelor la înălțimi pînă la 200 de km au arătat că pe fiecare metru patră

Jumătăți de adevăr

Dacă s-ar arde o hartă a lumii cu privire la dezvoltarea culturală a maselor, finiturile Africii ar trebui scoțite și în această privință zone de pustiu. Puținele oaze în care a început să licărească cultura sînt rare și de formație foarte recentă.

Fără îndoială că un studiu cu privire la cauzele stării de înapoiere culturală a regiunilor tropicale ale Africii și care să descrie drumul de viitor al locuitorilor acestor regiuni nu poate decît să stîrnească un legitîm și larg interes. Iar cînd un asemenea studiu poartă semnătura unui specialist care a aprofundat ani de zile problemele specifice instruirii populației din regiunile Africii centrale și occidentale, cum este profesorul Lionel Elvin de la „Institute of Education” al Universității din Londra, el are darul de a trezi un interes cu atât mai mare.

Articolul „Education and attitudes of the collectives: African tendencies” (Educația și orînduirea colectivităților: tendințele Africii) al prof. Lionel Elvin aduce însă puține răspunsuri la întrebările de bază care se nasc în legătură cu actuala stare de înapoiere culturală a regiunilor tropicale ale Africii și clarifică foarte puțin din fondul problemei.

Studiul prof. Lionel Elvin, apărut recent la Londra, este — așa cum mărturisesc autorul său — rezultatul cercetărilor întreprinse într-o serie de țări ale Africii centrale și occidentale: Liberia, Uganda, teritoriul sub tutela Ruanda-Urundi, Coasta de Aur și Coasta de Fildeș. În cadrul acestui studiu, prof. Lionel Elvin zugrăvește în termeni foarte evazivi starea de lucruri din țările Africii centrale și occidentale pe care le-a vizitat.

Lucrurile devin însă încălcate atunci cînd este vorba de a releva cauzele acestei stări de înapoiere culturală. După părerea profesorului Lionel Elvin, cele mai importante cauze ale nivelului catastrofal de scăzut al învățămîntului și culturii sînt:

1. Ostașitatea cu care anumii șeli locali — și aci profesorul Universității din Londra se lasă înțeles într-o dierztașie asupra semnificațiilor puterice acestor șeli locale — primesc și aplică hotărîrile puterii centrale și
2. Lupta cu majoritatea învățătoarelor indigene care se căsătoresc renunță la învățămînt, slăbind astfel mijloacele de instruire a populației.

Slăbiciunea argumentelor sale o simte autorul studiului chiar în clipa cînd le prezintă, căci și el recunoaște imediat că „aceste argumente au o anumită greutate, dar sînt insuficiente”. Într-una din frazele următoare, autorul studiului

MIRCEA HERIVAN